

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BiH
DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BiH
n/r predsjedavajućeg Doma naroda Parlamenta FBiH

DELAGATI DOMA NARODA PARLAMENTA FBiH

Emir Dautović
Tanja Šantić
Almina Sivić
Fatima Gavrankapetanović Selimbegović

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primijeno:		16-05-2024	
Dig. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02	- 02 -	3000	/23

U skladu sa članom 144. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, podnosim prijedlog zaključka koji se odnosi na 7. tačku dnevnog reda 8. redovne sjednice Doma naroda Parlamenta FBiH – Nacrt Zakona o djelatnosti psihologa u Federaciji BiH, dostavljam o

ZAKLJUČAK

Dom naroda Parlamenta FBiH poziva Vladu FBiH i nadležno ministarstvo da pri izradi Zakona o djelatnosti psihologa u FBiH prepoznanju i priznaju kompetencije bachelora pedagogije-psihologije, diplomiranih pedagoga-psihologa, magistara društvenih nauka iz područja psihologije, koji su obrazovanje stekli na Univerzitetu u Tuzli i drugim akreditovanim univerzitetima u BiH, te da im se Zakonom o psihološkoj djelatnosti u FBiH omogući obavljane psihološke djelatnosti.

Dalje, u predloženom tekstu Zakona u Članu 3 (Definicija pojmova), pod tačkom a) koja glasi

Psiholog je lice koje je završilo osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od pet godina (300 ECTS-a) i steklo stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno lice koje je završilo studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII. stepen stručne spreme) i steklo stručno zvanje diplomiranog psihologa, kao i lice koje ima priznatu inostranu stručnu kvalifikaciju psihologa, u skladu s ovim zakonom i posebnim propisima;

i pod tačkom b) koja glasi:

Bachelor psihologije je lice koje je završilo osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od tri ili četiri godine (180 ili 240 ECTS-a) i steklo stručno zvanje bachelora psihologije u Bosni i Hercegovini, te ima pravo obavljati poslove definisane dodatkom izdatoj diplomi;

tekst Zakona nužno je izmjeniti i dopuniti dio teksta kako slijedi:

a) Psiholog je lice koje je završilo osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od tri godine (180 ECTS) i master studij psihologije u trajanju od dvije godine (120 ECTS-a) i steklo stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, ili lice koje je završilo osnovni studij psihologije ili studij pedagogije-psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od 4 godine (240 ECTS) i steklo zvanje bachelor psihologije ili bachelor pedagogije-psihologije i master studij studij psihologije u trajanju od jedne godine (60 ECTS-a) i steklo stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno lice koje je završilo studij psihologije ili studij pedagogije-psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII stepen stručne spreme) i steklo stručno zvanje diplomiranog psihologa ili diplomiranog pedagoga-psihologa, lice koje je završilo postdiplomski studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije i steklo zvanje magistar nauka psihologije ili zvanje magistar društvenih nauka iz područja psihologije, a da je prije toga završen osnovni studij psihologije ili pedagogije-psihologije, kao i lice koje ima priznatu inostranu stručnu kvalifikaciju psihologa, u skladu s ovim zakonom i posebnim propisima.

b) Bachelor psihologije je lice koje je završilo osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od tri ili četiri godine (180 ili 240 ECTS-a) i steklo stručno zvanje bachelora psihologije u Bosni i Hercegovini, te ima pravo obavljati poslove definisane dodatkom izdatoj diplomi;

Bachelor pedagogije-psihologije je lice koje je završilo osnovni studij pedagogije-psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od tri ili četiri godine (180 ili 240 ECTSa) i steklo stručno zvanje bachelora pedagogije-psihologije u Bosni i Hercegovini, te ima pravo obavljati poslove definisane dodatkom izdatoj diplomi;

U predloženom tekstu Zakona u Članu 10 (Opšti uslovi za samostalno obavljanje poslova u struci) pod tačkom c) koja glasi

c) završen osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od pet godina (300 ECTS-a) i stečeno stručno zvanje magistra psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno završen studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII. stepen stručne spreme) i stečeno stručno zvanje diplomiranog psihologa, kao i priznata inostrana stručna kvalifikacija, u skladu s ovim zakonom i posebnim propisima, na osnovu koje se mogu

samostalno obavljati poslovi u struci;

tekst Zakona nužno je izmjeniti i dopuniti dio teksta kako slijedi:

c) završen osnovni studij psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od tri godine (180 ECTS) i master studij psihologije u trajanju od dvije godine (120 ECTS-a) i steklo stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, ili lice koje je završilo osnovni studij psihologije ili studij pedagogije-psihologije prilagođen odredbama Bologna deklaracije u trajanju od 4 godine (240 ECTS) i steklo zvanje bachelor psihologije ili bachelor pedagogije-psihologije i master studij studij psihologije u trajanju od jedne godine (60 ECTS-a) i steklo stručno zvanje magistar psihologije u Bosni i Hercegovini, odnosno lice koje je završilo studij psihologije ili studij pedagogije-psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije u trajanju od četiri godine (VII stepen stručne spreme) i steklo stručno zvanje diplomiranog psihologa ili diplomiranog pedagoga-psihologa, lice koje je završilo postdiplomski studij psihologije prije primjene odredbi Bologna deklaracije i steklo zvanje magistar nauka psihologije ili zvanje magistar društvenih nauka iz područja psihologije, a da je prije toga završen osnovni studij psihologije ili pedagogije-psihologije, kao i lice koje ima priznatu inostranu stručnu kvalifikaciju psihologa, u skladu s ovim zakonom i posebnim propisima, na osnovu koje se mogu samostalno obavljati poslovi u struci;

U skladu s naprijed navedenim smatramo da je nužno da se ovako sačinjen tekst Nacrta zakona o djelatnosti psihologa izmijeni i da se u tekstu Zakona diplomirani pedagozi-psiholozi, bachelori pedagogije-psihologije, magistri psihologije i magistri društvenih nauka iz područja psihologije sa završenim osnovnim studijem pedagogije-psihologije, priznaju i prepoznaju kao jednakopravni psihološki djelatnici.

OBRAZLOŽENJE

Uvidom u Nastavni plan i program I ciklusa studija pedagogije-psihologije i II ciklusa studija psihologije nedvojbeno i jasno je da studenti koji su završili osnovni studij pedagogije-psihologije i postdiplomski/master studij psihologije, zadovoljavaju sve uslove da budu prepoznati i priznati u tekstu Zakona o djelatnosti psihologa u FBiH, te da im tekstom Zakona bude omogućeno

ravnopravno bavljenje i nastavak bavljenja psihološkom djelatnošću jer su:

1. U svom obrazovanju prema Nastavnom planu i programu I i II ciklusa studija imali

zastupljene sve sadržaje i predmete propisane Evropskim okvirom i minimalnim standardima za obrazovanje i trening psihologa prema regulativama EuroPsy evropskog sertifikata za psihologiju, što im omogućava samostalno obavljanje psihološkom djelatnosti.

2. Njihove diplome priznate u zemljama Evropske unije i omogućeno im je da obavljaju psihološku djelatnost, kao i da nastave školovanje na II i III ciklusu;

3. U svom obrazovanju imali profesionalnu psihološku praksu koja ih je takođe pripremila za samostalno obavljanje psihološke djelatnosti u različitim oblastima;

4. Obrazovanjem na I ciklusu studija Pedagogije-psihologije i II ciklusu studija psihologije stekli sve potrebne kompetencije za obavljanje psihološke djelatnosti. Iako se Nacrtom Zakona o psihološkoj djelatnosti stalno naglašava prednost jednopredmetnog studija psihologije, komparacijom silabusa (fondova sati predviđenih za realizaciju određenih kolegija, ishoda učenja, izlaznih kompetencija), može se vidjeti da je ona neopravdana. Konkretno, na studijskom programu Pedagogija-psihologija u trajanju četiri godine (240 ECTS) u usporedbi sa studijskim programom psihologija u trajanju od tri godine (180 ECTS), zastupljeno je više praktičnih psiholoških disciplina iz različitih oblasti psihologije (Psihologija obrazovanja, Psihologija rada, Klinička psihologija), a ostale oblasti su srazmjerno usklađene, što bachelorima pedagogije-psihologije (u skladu sa ciljevima obrazovanja i ishodima učenja) omogućava samostalno obavljanje psihološke djelatnosti nakon završenog I ciklusa studija u trajanju od četiri godine (240 ECTS).

Na Univerzitetu u Tuzli je 22 godine izvođen studijski program pedagogije-psihologije koji je iznjedrio više od 1100 diplomiranih pedagoga-psihologa i bachelora pedagogije-psihologije, kao i više od 80 magistara psihologije. Studijski program je licenciran od strane Ministarstva obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona i veliki broj studenata pedagogije-psihologije je nakon završetka studija izlaznim kompetencijama pružio podršku radu ključnih odgojno-obrazovnih, socijalnih i zdravstvenih institucija u Bosni i Hercegovini. Diplomirani pedagozi-psiholozi, bachelori pedagogije-psihologije i magistri psihologije, koji su stekli diplomu na JU Univerzitetu u Tuzli su na osnovu izlaznih kompetencija zaposleni u odgojno-obrazovnim ustanovama, ustanovama za socijalni rad, kliničkim centrima i drugim ustanovama koje se bave mentalnim zdravljem i pružanjem podrške pojedincima u njihovom rastu i razvoju u Bosni i Hercegovini, i u sklopu svojih radnih mjesta obavljaju poslove koji

su članom 4 u predloženom Nacrtu zakona definirani kao Obuhvat djelatnosti psihologa. Uprkos tome što im izlazne kompetencije završenog studija pedagogije-psihologije omogućavaju da obavljaju poslove definirane kao „djelatnosti“ psihologa, u članu 1, stav a i stav b kojim su definirani osnovni pojmovi, kao i članom 10 stav c kojim se definiraju opšti uslovi za obavljanje poslova u struci u potpunosti su izostavljeni, čime je dovedena u pitanje njihova opstojnost i mogućnost obavljanja djelatnosti za koje su stekli kompetencije, a time i sam rad brojnih institucija na kojima su zaposleni.

Stoga je nužno zaustaviti navedenu diskriminaciju, spriječiti štetu i sve posljedice koje bi iz ovako formuliranog zakona proizašle za pedagoge-psihologe koji obavljaju psihološku djelatnost.

Prilog ovog Zaključka i obrazloženja je Očitovanje Univerziteta u Tuzli broj:01-1963-2/23 pd 10.05.2024.godine, dostavljeno n/r svim delegatima Doma naroda FBiH.

Datum; _____

Zaključak uz obrazloženje dostavljaju delegati Doma naroda Parlamenta FBiH:

Emir Dautović: _____

Tanja Šantić: _____

Almina Sivić: _____

Fatima Gavrankapetanović Selimbegović _____